

GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK POLGÁRMESTERE

4545 Gyulaháza, Petőfi Sándor utca 45. Tel: 06-45-715-006;

E-mail: gyulahazahiv@gmail.com

Ügyiratszám: GYH/..../2022.

ELŐTERJESZTÉS -a képviselő-testülethez-

a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2021. (II. 26.) önkormányzati rendelet módosítására

Tisztelt Képviselő-testület!

2021. február 26-án kihirdetésre került egy új szociális rendelet polgármesteri hatáskörben a veszélyhelyzet időtartama alatt. Ezzel egyidejűleg hatályon kívül helyezésre került a korábbi, többször módosított 2/2015. (III. 3.) önkormányzati rendelet.

Az új rendelet kidolgozását indokolta a szociális feladatellátásban 2020-ban bekövetkezett jelentős változások megjelenítése. Ilyen volt a Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Gyulaháza megszűnése, feladatátadás a Nyíregyházi Egyházmegye részére.

Indokolt volt a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátások szabályozásától külön szabályozni a személyes gondoskodást nyújtó ellátások intézményi térítési díjának szabályait. /Ez a 2/2021. (II. 26.) önkormányzati rendeletben került szabályozásra./

Az új szociális rendelet ugyanazokat a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat rendszerezíti, mint a korábbi 2015-ös rendelet.

Az alaprendelet módosítására 2021-ben két alkalommal került sor a 6/2021.(VII.22.) és a 11/2021.(VIII.31.) rendeletekkel.

Ismételten indokolt a rendelet módosítása további hatáskör átruházás és egyes ellátásokra való jogosultság tisztább megfogalmazása miatt. (tanévkezdési támogatás és idősök támogatása). A kérelmek feldolgozásának folyamatát is bonyolulttá tette a nem megfelelő szabályozás. (Volt hivatalbóli és kérelemre történő megállapítási lehetőség is a rendeletben.)

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény és a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet szabályait figyelembe véve elkészült a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendelet módosítása.

Javaslom annak elfogadását.

Gyulaháza, 2021. június 23.

Tisztelettel:

Bardi Béla László
polgármester

Gyulaháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/.... (...) önkormányzati rendelete

a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2021.(II.26.) önkormányzati rendelet módosításáról

Gyulaháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (4) bekezdés d) és g) pontjában, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 18. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 8a. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2021.(II.26.) önkormányzati rendelet 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. §

A Képviselő-testület a polgármesterre ruházza át:

- a) eseti települési támogatás,
- b) temetési támogatás,
- c) kamatmentes temetési kölcsön,
- d) születési támogatás,
- e) családok egyszeri támogatása,
- f) tanévkezdési támogatás,
- g) támogatás a szemetszállítás költségeihez,
- h) idősök támogatása,
- i) szociális célú tűzifa támogatás,
- j) gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye,
- k) lakhatási támogatás,
- l) köztemetés megállapítását.”

2. §

A szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2021.(II.26.) önkormányzati rendelet 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. §

(1) A Képviselő-testület tanévkezdési támogatást állapít meg kérelemre évente egy alkalommal a gyulaházi állandó lakóhellyel rendelkező

- a) általános iskolás gyermekekre,
- b) középfokú oktatási intézmény nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytató gyermekekre az érettségi vagy az első szakma megszerzéséig,
- c) a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója részére az első felsőfokú végzettség megszerzéséig.

(2) A tanévkezdési támogatásra jogosult az a szociálisan rászorult gyermek, tanuló, hallgató akinek a családja egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 800 %-át. A szociális rászorultság a kérelemben tett jövedelemnyilatkozat alapján kerül megállapításra.

(3) A tanévkezdési támogatás összege:

- a) általános iskolás gyermekre 7.000 forint
- b) középiskolás gyermekre 10.000 forint
- c) felsőfokú oktatásban részesülő fiatal felnőttre tekintettel 14.000 forint.

(4) A támogatás iránti kérelmet a tárgyév szeptember 1. napjától szeptember 30. napjáig lehet benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő. Középiskolai és felsőoktatásban részesülő jogosultra tekintettel a kérelemhez csatolni kell a köznevelési intézmény által kiadott 30 napnál nem régebbi igazolást arról, hogy az intézményi jogviszony fennáll.

(5) A gyulaházi köznevelési intézményben jogviszonnal rendelkezők vonatkozásában a kérelmet az intézmény vezetőjéhez kell benyújtani. Egy családnak egy kérelmet kell beadni több általános iskolás korú gyermeke esetén is. Az intézmény vezetője egy nyilatkozatban igazolja az általános iskolai tanulók tanulói jogviszonyának fennállását (kérelmező szülő neve, lakóhelye, gyermekei neve, osztálya). A kérelmeket és a nyilatkozatot határidőben eljuttatja az elbíráló szervhez.”

3. §

A szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2021.(II.26.) önkormányzati rendelet a következő alcímmel egészül ki:

„Idősek támogatása

17/A. §

(1) A Képviselő-testület évi egyszeri támogatást nyújt kérelemre a gyulaházi állandó lakcímmel rendelkező, életvitelszerűen a településen élő 65. életévét a tárgyévben betöltő szociálisan rászorult személy részére amennyiben a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 600%-át, egyedül élő esetén a 700%-át. A szociális rászorultság a kérelemben tett jövedelemnyilatkozat alapján kerül megállapításra.

(2) A támogatás biztosítására minden év december hónapban kerül sor 4000 Ft értékű élelmiszer vásárlási utalvány vagy pénzbeli támogatás formájában.

(3) A kérelmeket az önkormányzati hivatalba kell benyújtani. A kérelmek benyújtásának határideje november 1.- november 30. A határidő elmulasztása jogvesztő.”

4. §

Hatályát veszti a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2021.(II.26.) önkormányzati rendelet „60 éven felüli idősek támogatása” alcíme.

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Végső előterjesztői indokolás

A szociális rendelet egyes szakaszainak módosítása indokolt a kérelmek operatívabb elbírálása, a kérelmek feldolgozásának egyszerűsítése miatt. A rendelet módosítása szükséges és indokolt.

HATÁSVIZSGÁLAT

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17.§ -a írja elő, hogy a jogszabály előkészítőjének előzetes hatástanulmányt kell készíteni, melyről tájékoztatni kell a Képviselő-testületet. A hatásvizsgálat során vizsgálni kell a tervezett jogszabály:

- a) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait,
- b) környezeti és egészségi következményeit,
- c) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait,
- d) a jogszabály megalkotásának szükségességét, elmaradásának várható következményeit,
- e) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

A hatásvizsgálat elkészült, amelyről az alábbiakban tájékoztatom a Képviselő-testületet.

I. Társadalmi hatások:

A pénzbeli, természetbeli és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat igénylők e rendelet szabályai szerint igényelhetik az ellátásokat.

II. Gazdasági hatások:

A rászoruló családok pillanatnyi nehéz helyzetén segítenek a pénzbeli, természetbeni települési támogatások.

III. Költségvetési hatások:

A költségvetési rendeletbe tervezett keretösszeg e rendeletben meghatározott célokra használható fel.

IV. Környezeti következmények:

Nincsenek.

V. Egészségi következmények:

Nincsenek.

VI. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások:

Adminisztratív terheket növelő vagy csökkentő hatása nincs a rendeleteknek.

VII. Jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (4) bekezdés d) pontja alapján az étkeztetés szabályait, g) pontja alapján a települési támogatásokat az önkormányzatnak rendeletben kell szabályozni.

Amennyiben az önkormányzat nem alkotja meg a szociális rendeletét mulasztásban megnyilvánuló törvénysértést követ el.

VIII. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A feltételek rendelkezésre állnak.

Gyulaháza, 2022. augusztus 2.

**GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK
POLGÁRMESTERE**

4545 Gyulaháza, Petőfi Sándor utca 45. Tel: 06-45-715-006;

E-mail: gyulahazahiv@gmail.com

Ügyiratszám: GYH/.../2022.

ELŐTERJESZTÉS

- a Képviselő-testülethez -

Gyulaháza Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület 2018. július 26-ai ülésén 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot (továbbiakban: HEP) fogadott el, melynek érvényességi ideje 2023. júliusában jár le.

A HEP-et 2020-ban felülvizsgálta a képviselő-testület, értékelte az abban foglaltak végrehajtását. Most 2022-ben ismételten felül kell vizsgálni a programot (kötelező két évenként a felülvizsgálat).

A Belügyminisztérium által 2021. júliusában kiadott módszertani útmutató alapján megkezdett felülvizsgálat során egyértelművé vált, hogy nagyon sok helyen szükséges a módosítás. A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól szóló 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 6.§ (3) bekezdése alapján a felülvizsgálat során lehetőség van egy új 2022.-2027. évekre szóló program elfogadására. Az új HEP elkészült.

A Korm. rendelet 1. § (1) – (2) bekezdései alapján a települési önkormányzat által készített helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll. A helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőtlenségi problémáit.

A helyi esélyegyenlőségi programok célja a kiemelt célcsoportok helyzetének javítása, könnyítése. A HEP megléte – uniós és hazai – pályázatok benyújtásának előfeltétele.

Javaslom a friss adatokat tartalmazó HEP elfogadását.

Gyulaháza, 2022. augusztus 1.

Tisztelettel:

Bardi Béla László
polgármester

**GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**

..../2022.(.....)

h a t á r o z a t a

Gyulaháza Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

A Képviselő-testület

az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (1)bekezdése alapján figyelembe véve a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet előírásait Gyulaháza Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját megismerte és azt a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
2022-2027**

Gyulaháza Község Önkormányzata

Gyulaháza

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	25
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	34
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	38
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	42
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	45
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	46
1. A HEP IT részletei	47
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	47
Jövőképünk	48
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) A BM útmutató alapján kiegészített IT tábla	49
3. Megvalósítás	55
3.1 A megvalósítás előkészítése	55
3.2 A megvalósítás folyamata	55
3.3 Monitoring és visszacsatolás	57
3.4 Nyilvánosság	57
3.6 Érvényesülés, módosítás	58
4. Elfogadás módja és dátuma	58

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Gyulaháza Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Gyulaháza község Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében, a Közép-Nyírség északkeleti részén, – más meghatározás szerint – a Felső-Tiszavidéken található. Lakóinak száma: 1910 fő. A település határainak nyugati része homokdombos, keleti és déli része mélyebb fekvésű. A déli határrész korábban vizes, mocsaras terület volt. A település feltehetően már az őskorban is lakott terület volt, legalább is erre engednek következtetni az itt talált réz-és bronzkori leletek. A jelenlegi község története a XIII. század végéig vezethető vissza. A falu neve személynév eredetű. Névadója, s ez talán keletkezési idejét is meghatározza, egy 1305. évi oklevélben említett Gyula nevű birtokos, aki a később elpusztult és Gyulaháza határába olvadt Maráz nevű helyiséget is birtokolta. A település ezen időszakáról a Zichy okmánytárban, s az Ibrányi család levéltárában is található dokumentumok. A község szerepköre a történelem folyamán hol nagyobb, hol kisebb volt. Így az 1300-as években kiemelkedő szerepet töltött be az ország törvénykezésében, hiszen Magyarország mindenkori nádorai itt tartottak ítélőszéket. A falu határában fogták el és ítélték el a Zsigmond király elleni lázadás vezérét, Mártont. Kivégzésének helye egy domb volt, amely még hosszú ideig szolgált vesztőhelyként. Ezt a területet a községben ma is „Márton fája dűlő”-nek nevezik. Gyulaháza a XVII. és XVIII. században gyakran volt vármegyei közgyűlés színhelye is. A XIX. század végéig legjelentősebb birtokosai a Gyulaházy, a Petneházy, az Uzonyi, a Csiky, a Pikóczy, a Barkóczy, az Ilosvay, a Gyulay és a Czóbel családok voltak. 1823-ban a község közel fele leégett. A XIX. század nagy történelmi eseményei közül az 1848-as szabadságharcra vonatkozóan alig találunk Gyulaházával kapcsolatos feljegyzéseket, s az első és második világháborúban sem volt a település jelentős hadszíntér, viszont 68 gyulaházi fiatalember életét áldozta hazájáért. Gyulaháza község a második világháború után, a tanácsrendszerben is mindvégig megtartotta önállóságát. Az 1970-es évek végén viszont csak hallatlan szerencséivel kerülte el önállóságának elvesztését, mivel az akkori országos és megyei tervekben Gyulaháza egy szerepkör nélküli, fejlesztésre nem kijelölt, egyéb település kategóriába tartozott, s egy teljesen más típusú, más hagyományokkal és kultúrával rendelkező község társközségének szánták. Az eltelt időben a település, az itt élő emberek bebizonyították, hogy rossz döntés lett volna elsorvasztásuk. A község mára megfelelő infrastruktúrával és igen jó intézményi hálózattal rendelkezik. Az egész településen kiépült a gáz és ivóvíz hálózat, valamennyi útja aszfaltos, jól kiépített belvízcsatorna rendszerrel, járdákkal rendelkezik. A településnek igen szép, modern 14 tantermes Általános Iskolája,

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

nemzetközi méretű Tornacsarnoka, fedett Tanuszodája, 50 fő gondozottnak otthont adó Idősek Ápoló-Gondozó Otthona, 50 férőhelyes Óvodája, Háziorvosi és Fogorvosi Rendelője, Gyógyszertára, Művelődési Háza, Könyvtára, Étterme biztosítja a község lakosságának alapellátását. Az úrhajózásnak emléket állító kiállító terem, helytörténeti terem, a sportpálya, a műfüves pálya, a sport és szabadidő centrum, a vendégházak (több mint 60 vendégágy) elsősorban a sportturizmusnak nyújtanak kedvező lehetőséget.

2014-2015-ben megvalósult a település szennyvízhálózatának kiépítése, mely beruházással teljessé vált az infrastrukturális ellátottság. A beruházás lakossági és önkormányzati önerő nélkül teljes egészében uniós forrásból valósult meg rövid idő alatt, jó minőségben. 2014-ben tovább bővült az önkormányzati feladatellátás feltételrendszere, hisz hűtőkamra, mosoda, 50 fős külön terem épült saját kivitelezésben. 2015-ben elkészült és felavatásra került az óvoda udvarán Pénzes Ilona a település díszpolgára volt óvodavezető életnagyságú szobra, urnafal és ravatalozó előtti filagória épült.

2016-ban szabadtéri házasságkötő hely került kialakításra, megvalósult a régi gázcsere telep épületének felújítása, környezetének rendezése. Jelentős útfelújítások valósultak meg az adósságkonszolidáció hiányában kapott támogatásból. Felépült az étterem melletti nagyméretű filagória és szociális blokk. Az önkormányzat jogilag megszerezte a községi temető tulajdonjogát az egyházaktól.

2017-ben újabb önkormányzati vendégház épült, létrejött a Gyulaházai Értékteremtő Kft., jelentős ingatlanvásárlások történtek a repülés-űrrepülés történeti kiállítóterem megvalósítása érdekében. Az egészségügyi alapellátás fejlesztésére TOP-os pályázati forrást nyert el az önkormányzat, elkészült a településképi arculati kézikönyv.

2018-ban jelentős útfelújítások zajlottak.

2019-ben megvalósult az új egészségügyi központ, műfüves kispálya, kondipark épült, játszótér került kialakításra. Megvalósult az önkormányzati temető területén a szilárd burkolatú út. A 2013-ban létrejött közös önkormányzati hivatal továbbra is Gyulaháza székhellyel működik.

2020-ban megvalósult a műfüves sportpálya építése, a település közvilágításának korszerűsítése.

Jónak értékelhető a kereskedelmi és vendéglátó-ipari ellátás is, ami elsősorban a helyi vállalkozókat dicséri. A településen csökkent a munkanélküliség, az aktív keresők egy része a közeli kisvárdai, nyírbátori munkahelyekre ingázik, megjelent a külföldi munkavállalás. A községben a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat lett, községgazdálkodási feladatok, mezőgazdasági növénytermelés területeken. A településen politikai párt nem működik, a társadalmi szervezetek közül a Gyulaháza Múltjáért és Jövőjéért Alapítvány, a Sportegyesület tevékenysége érdemel említést. A községben egyetlen műemlék jellegű épület, az 1769-ben épült Református Templom található. Gyulaháza község szülötte az eddigi első és egyetlen magyar úrhajós Farkas Bertalan, a szintén innen származó Dr. Kozma Pál akadémikus, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanár, akik az 1997-ben alapított „Gyulaháza Község Díszpolgára” cím kitüntettjei. A Gyulaházára látogatókat megfogja a község rendezettsége, tisztasága, parkosítottsága. Az ideérkezőknek kellemes látványt nyújtanak a rendezett utcák, a virágos előkertek, a közintézmények, a közterületek gondozottsága. Mindez arról árulkodik, hogy az itt élők szeretik, s magukénak érzik a településüket.

A Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról szóló 1403/2019. (VII.5.) Korm. határozat 1. mellékletében szereplő 50 kedvezményezett település közé bekerült Gyulaháza.

A település a kezdetektől nagyon komolyan vette a közfoglalkoztatást mint lehetőséget. Már a start programok megjelenése előtt igyekezett szinte teljes egészében értékteremtő foglalkoztatásokat biztosítani a közfoglalkoztatottak részére. Elsősorban a kertészeti kultúrákban, a fa és építőiparban, parkok, közterületek gondozásában, középületek karbantartásában, járdák építésében hasznosult a közfoglalkoztatottak munkája. Óriási plusz lehetőséget jelentett a start mintaprogramok megjelenése, amikor már nem csak a munkabér költségekre, hanem a foglalkoztatáshoz szükséges egyéb eszközökre is lehetőség volt pályázni. Így a helyi sajátosságokra épülő és a mezőgazdasági gyulaházi mintaprogram minden évben kiemelkedő eredményt tudott felmutatni. Jelentős nagyságrendben készültek filagóriák, kerti bútorok, nyílászárók, ágykeretek, kerítéselemek, faházak, babaházak, amelyek szinte teljes egészében saját célra hasznosultak. Ugyanezt lehet elmondani a varrodai és díszítővarrási tevékenységről is, amelyekkel az intézmények függönyökkel, asztalterítőkkel, ágyneműkkel, törölközőkkel, dekorációs anyagokkal, keresztzemes terítőkkel, drapériákkal kerültek ellátásra. Az építőipari tevékenység lehetővé tette, hogy hosszú időn keresztül nem kellett karbantartásra, felújításra, javításra külső vállalkozást

igénybe venni, s több ezer négyzetméter gyártott és lerakott térkővel váltak esztétikusabbá a közterületek.

A mezőgazdasági projekt legfontosabb jellemzője az önellátás biztosítása volt, ezt szolgálta az állattenyésztési, a kertészeti és a szántóföldi tevékenység. Az önkormányzat tulajdonában van több mint 10 hektár földterület, amelyeken kordonos uborka, burgonya, káposztafélék, paprika, paradicsom, zöldség, sárgarépa, hagyma, borsó, bab termett. Ezen termelvények az uborka kivételével teljes egészében friss és feldolgozott állapotban konyhai felhasználásra kerültek. Kertészeti kultúrák közül paprika és paradicsom, valamint retek és saláta termelése fóliasátrakban történt. Az uborkából származó árbevétel minden évben visszaforgatásra került a közfoglalkoztatásba.

2018-ban a Belügyminiszter elismerő oklevélben részesítette Gyulaháza Község Önkormányzatát a közfoglalkoztatási programok megvalósításában nyújtott kiemelkedő szakmai tevékenységéért. Az elismeréssel járó 10 millió forintból egy gyümölcsfeldolgozó kis üzem valósult meg.

Sajnos az állandó lakosság szám évről évre csökken. 2020-ban 1956 fő, 2021-ben 1935 fő, 2022-ben 1910 fő. A nők aránya a férfiakhoz képest átlagosan minden korosztályban magasabb. Az öregedési index magas. A születések száma jóval alatta marad a halálozások számának. Ez aggodalomra ad okot, de figyelembe kell venni, hogy az 50 fős idősök otthonában előrehaladott korú idősök élnek.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	1 894	bázis év
2016	1 922	101,48%
2017	1 881	97,87%
2018	1 876	99,73%
2019	1 886	100,53%
2020	1 871	98,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	975	1012	1987	49,07%	50,93%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			60	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	129	147	276	6,49%	7,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	38	41	79	1,91%	2,06%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	667	597	1264	33,57%	30,05%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	49	50	99	2,47%	2,52%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	92	177	269	4,63%	8,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	261	288	90,63%
2016	271	287	94,43%
2017	267	283	94,35%
2018	269	276	97,46%
2019	267	261	102,30%
2020	270	264	102,27%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-14
2016	8
2017	-9
2018	-5
2019	-2
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-12
2016	-1
2017	-8
2018	-8
2019	-10
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Támogatott projektek

TOP-4.1.1-15-SB1 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése

GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Gyulaháza egészségügyi alapellátásának fejlesztése

2017.06.30

Támogatási összeg: 60 000 000 Ft

TOP-1.2.1-15-SB1 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

A Rétköz turisztikai kínálatának integrált fejlesztése - A Rétköz épített, szellemi és természeti örökségének turisztikai célú fejlesztése, termékcsomagok kialakítása a Rétközben

2017.05.09

Támogatási összeg: 544 555 000 Ft

KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16 Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez

GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

GYULAHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ASP KÖZPONTHOZ VALÓ

CSATLAKOZÁSA

2016.11.17

Támogatási összeg: 7 000 000 Ft

GINOP-6.1.6-17 Munkahelyi képzések támogatása mikro-, kis- és középvállalatok munkavállalói számára

Gyulaházai Sütőde Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

A Gyulaházai Sütőde Kft. munkavállalóinak képzése a versenyképesség növelése érdekében

2018.11.07

GINOP-5.2.4-16 Gyakornoki program pályakezdők támogatására

Gyulaházai Sütőde Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Gyakornok foglalkoztatása a Gyulaházai Sütőde Kft.-nél.

2017.01.05

GINOP-2.1.8-17 A KKV-k versenyképességének növelése adaptív technológiai innováció révén

Gyulaházai Sütőde Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

Innovációs technológia fejlesztés a Gyulaházai Sütőde Kft.-nél

2018.12.04

GINOP-1.2.9-20 Hátrányos helyzetű településeken működő mikro- és kisvállalkozások fejlesztéseinek támogatása

Dávid Securitas Korlátolt Felelősségű Társaság

Technológiai fejlesztés a Dávid Securitas Kft.-nél.

2021.07.15

GINOP-1.2.8-20 A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása

Molnár Béla

Molnár Béla ev. fejlesztése az üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodásához

2020.10.29

GINOP-1.2.2-16 Mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása

Gyulaházai Sütőde Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
Kapacitásbővítés a Gyulaházai Sütőde Kft-nél
2017.06.09

GINOP-1.2.2-15 Mikro-kis és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása
Molnár Béla
Gyulaházi Molnár fűrészüzem kapacitásbővítő beruházása
2016.07.07

Magyar Falu Program
Kiírás kód száma: MFP-AEE/2020
Felhívás címe: Orvosi eszköz
Támogatási összeg: 2 997 984 Ft

Magyar Falu Program
Kiírás kód száma: MFP-FVT/2020
Felhívás címe: Temetői infrastruktúra fejlesztése
Támogatási összeg: 2 348 800 Ft

Magyar Falu Program
Kiírás kód száma: MFP-ÖTIF/2021
Kiírás címe: Önkormányzati temetők infrastrukturális fejlesztése
Támogatási összeg: 4 999 999 Ft

Magyar Falu Program
Kiírás kód száma: MFP-KOEB /2021
Kiírás címe: Kommunális eszköz beszerzése
Támogatási összeg: 14 374 600 Ft

Értékeink, küldetésünk

1. Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák szerves részei és hasznos tagjai a település közösségének. Elismerjük és tiszteletben tartjuk a roma közösség értéket képviselő hagyományait, míg a berögződött, megszokott rossz dolgokon közösen kívánunk változtatni.
2. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élő családok helyzetén könnyítsünk foglalkoztatással, szociálpolitikával, természetbeni támogatással. Tudatosítani szükséges ezekben az emberekben, hogy hasznos és megbecsült tagjai a település közösségének.
3. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek körében a szociálisan nehéz körülmények között élő tehetséges gyermekekre történő odafigyelést, a veszélyeztetett gyermekek helyzetének javítását, a SNI gyermekek igényeinek megfelelő oktatás, ellátás biztosítását.
4. Folyamatosan oda figyelünk az idősekre, mivel létszámuk növekvő tendenciát mutat a településen. A szociális alapellátó rendszer (házigondozás, étkeztetés, jelzőrendszeres házigondozás) és a szakosított ellátás (50 fős bentlakásos idősok otthona) együttesen biztosítja, hogy az időskori problémák megjelenésekor azok megoldásához hatékony segítséget nyújtson az önkormányzat.
5. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a munkaerő piacon ugyanolyan eséllyel tudjanak megjelenni, mint férfi társaik. Családi feladataik és a munkavállalás összeegyeztetését segítő helyi szolgáltatások összehangolását tűzzük ki célul. Az egészségügyi-szociális ellátórendszer (védőnő, háziorvos, családgondozó) megfelelő segítséget nyújt a családtervezésben, segítséget nyújt krízishelyzetben, családon belüli erőszak esetén.
6. Különös figyelmet kell fordítanunk a községben fogyatékkal élők helyzetére. Fontos, hogy a középületek elkezdett akadálymentesítését következetesen végig vigyük, ezáltal biztosítsuk a közszolgáltatásokhoz, a kulturális és sporteseményekhez való egyenlő hozzáférés lehetőségét.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyulaháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

1. az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
2. a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
3. a diszkriminációmentességet,
4. szegregációmentességet,
5. a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021. 06. 30-ai módosítása,
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A képviselő-testület a 2019-ben kezdődő választási ciklusára – 2020-2024 – gazdasági programot fogadott el 2020. július 14-ei ülésén a 25/2020. (VII.14.) határozatával. A program fő célkitűzései között szerepel az üvegházi projekt beruházás megvalósítása, nagyméretű műfüves sportpálya megépítése, , sportturizmus feltételrendszerének fejlesztése, űrrepülés történeti kiállító terem kialakítása, az óvodai játszódudvar újjá építése, belvízcsatorna rendszer felújítása.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Gyulaháza Község Önkormányzata számos szociális alapellátási feladat megvalósítását társulás keretében biztosítja. A Kisvárdai székhellyel működő Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás keretében biztosítja a lakosok számára a családi bölcsődei ellátást, a helyettes szülői hálózatot, a játszóházat, a családi és gyermekjóléti központot, a gyermekek átmeneti gondozását. A Nyíregyházi Egyházmegye Szolgáltató útján biztosítja az önkormányzat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az idős és demens betegek nappali ellátását, a fogyatékos személyek nappali ellátását, a bölcsődei ellátást. Önkormányzati helyi feladatellátásban valósul meg a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családi és gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatok és az idősek gondozása szakellátás. A községi Idősek Ápoló-Gondozó Otthona időskorú ellátottak között demens elhelyezettek gondozását is biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazatai beszámoló megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Bizonyos adatok a 2011. évi népszámlálás adatai alapján lettek figyelembe véve.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok alapján ma Magyarországon az egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből a tanulás, a foglalkoztatás, az egészségügyi szolgáltatások területén. A „mélyszegénység” nem csak szociológiai fogalom, hanem a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011.) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű

térségekben élők. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb: 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.” A romák esetében jellemző, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is a legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak. Településünkön a roma lakosság számát az állandó lakosság kb. 15%-ában véleményezzük. 2014-ben megtartott helyi önkormányzati választáson roma nemzetiségi önkormányzati képviselőket is választottak a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok, így Gyulaháza településen is megalakult a Roma Nemzetiségi Önkormányzat. 2019-ben a Roma Nemzetiségi Önkormányzat ismételten megalakult új tagokkal.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyerekszáma, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

2019-ben az aktív foglalkoztatottak aránya az állandó népesség %-ában 53,83 % és ebből 28,11% SZJA adófizető a 0-1 millió forintos jövedelem sávba tartozik.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli szociális juttatások rendszeréből. Az aktív korú, de inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	46,95	40,55
2016	52,09	40,59
2017	51,23	35,19
2018	51,74	33,95
2019	53,83	28,11
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

Községünkben a munkanélküliségi ráta évről évre csökken, az országos adatoknak megfelelően alakul. 2019-ben a munkanélküliségi ráta 3,11%, melyben a nők aránya a magasabb.

2015-2019 között a regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti megoszlását a 3.2.2. táblázat mutatja be. A fiatalabb korosztályok távolmaradását főként az oktatási, képzési időszak meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor ez a korosztály talál leghamarabb munkát, rugalmasak, szívesen utaznak, költözködnek.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését segíti a munkalehetőségek száma, befolyásolja a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A munkanélküliek több mint a fele 180 napnál régebben regisztrált. A tartósan munkanélküliek aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül 2015-2019 év között nőtt. A tartós munkanélküliek között a nők aránya dominál.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	9,59%	9,05%	9,32%
2016	6,89%	6,44%	6,67%
2017	7,45%	7,62%	7,54%
2018	5,17%	7,27%	6,22%
2019	2,55%	3,67%	3,11%
2020	n.a.	n.a.	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	137	97	109	89	44	0
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	14	10	5	9	2	n.a.
	%	10,22%	10,31%	4,59%	10,11%	4,55%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	22	11	19	17	4	n.a.
	%	16,06%	11,34%	17,43%	19,10%	9,09%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	18	17	12	7	3	n.a.
	%	13,14%	17,53%	11,01%	7,87%	6,82%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	15	11	14	6	4	n.a.
	%	10,95%	11,34%	12,84%	6,74%	9,09%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	14	13	8	12	4	n.a.
	%	10,22%	13,40%	7,34%	13,48%	9,09%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	19	11	9	12	5	n.a.
	%	13,87%	11,34%	8,26%	13,48%	11,36%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	14	6	14	11	6	n.a.
	%	10,22%	6,19%	12,84%	12,36%	13,64%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	14	11	17	7	3	n.a.
	%	10,22%	11,34%	15,60%	7,87%	6,82%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	7	5	9	7	5	n.a.
	%	5,11%	5,15%	8,26%	7,87%	11,36%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	n.a.	2	2	1	8	n.a.
	%	-	2,06%	1,83%	1,12%	18,18%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	59,85%	53,66%
2016	54,64%	47,17%
2017	55,96%	47,54%
2018	43,82%	46,15%
2019	63,64%	60,71%
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A regisztrált munkanélküliek között arányaiban magas a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek száma.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	137	6	4,38%	64	46,72%	67	48,91%
2016	97	5	5,15%	35	36,08%	57	58,76%
2017	109	10	9,17%	54	49,54%	45	41,28%
2018	89	6	6,74%	36	40,45%	47	52,81%
2019	44	2	4,55%	16	36,36%	26	59,09%
2020	55	2	-	23	-	29	-

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei; 2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, mely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a munkáltatói feladatokat a polgármester látja el. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a hivatal, a MÁK végzi. A közfoglalkoztatottak szakmai irányításával szinte teljes egészében a polgármester foglalkozik.

Az önkormányzat a mezőgazdasági termelés, helyi sajátosságokra épülő és hagyományos programokban foglalkoztat. Oktatási és szociális intézményben is dolgoznak közfoglalkoztatottak.

2017-ben 136 fő, 2018-ban 113 fő, 2019-ben 103 fő, 2020-ban 97 fő közfoglalkoztatása valósult meg.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *											
Gyulaháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Kisvárdai járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. 01 - 05. hó	
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	18	43	47	83	39	24	24	20	16	12	
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	16	23	20	19	12	10	6	3	2	3	
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	63	55	81	87	85	79	74	75	70	69	
-- Mezőgazdaság	23	41	50	53	51	46	42	39	37	36	
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	25	32	33	32	31	27	25	24	
-- Szociális jellegű program	40	14	6	2	1	1	1	1	-	-	
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	0	0	8	7	9	
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mindösszesen	97	121	148	190	136	113	103	97	89	84	
Közfoglalkoztatási mutató	7,08%	8,68%	10,61%	13,96%	9,96%	8,39%	7,66%	7,13%	6,63%	6,50%	
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	115	103	91	65	67	58	45	39	37	35	
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	18	12	11	8	18	12	15	19	19	18	
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	119	84	65	40	42	39	27	14	14	10	
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	251	198	167	113	127	109	87	72	70	63	
-- Ebből tartós álláskereső	120	87	68	40	31	35	21	16	21	22	

Nyilvántartott álláskereső relatív mutatója	18,27%	14,26%	11,97%	8,30%	9,26%	8,13%	6,46%	5,29%	5,26%	4,85%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	1 376	1 390	1 396	1 362	1 366	1 346	1 349	1 366	1 335	1 298
1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	
11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+	

<http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	175	148
2016	193	190
2017	124	136
2018	130	113
2019	123	103
2020	110	97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A Kisvárdai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. Az Osztály a munkaerő képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatot. A kirendeltség szorosan együttműködik az önkormányzattal a közfoglalkoztatás megvalósításában.

A településen tevékenykedő vállalkozások, gazdálkodók sajnos nagyon kevés munkaerőt foglalkoztatnak. A szezonális mezőgazdasági munkák idején (meggy, szilva, alma szedés, dohány) megnő az alkalmi foglalkoztatás, mely nagyon sok család nehéz helyzetén segít ideiglenes jelleggel.

A legnagyobb foglalkoztató a településen már évtizedek óta az önkormányzat a közalkalmazottak, köztisztviselők, egyéb foglalkoztatottak és a közfoglalkoztatottak számát tekintve.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Jelenleg nincs olyan programról tudomásunk, mely a pályakezdő fiatalok foglalkoztatását segítené illetve az oktatásból a munkaerőpiacra történő átmenetet könnyítené. A nyilvántartott álláskeresők számából 10-14% a pályakezdő.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	137	28
2016	97	13
2017	109	11
2018	89	11
2019	44	3
2020	55	8

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Gyulaháza település a Kisvárdai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához tartozik. A központ által meghirdetett képzések, tanfolyamok a település munkanélküli lakossága részéről hozzáférhetők.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzatnál és intézményeinél határozatlan idejű foglalkoztatás keretében nincs olyan foglalkoztatott, aki mélyszegénységben él illetve roma.

A közfoglalkoztatásban annál szélesebb körben ebből a csoportból kerülnek ki a foglalkoztatottak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nem ismert olyan esemény, mely a foglalkoztatásban történő hátrányos megkülönböztetést bizonyítaná. A dolgozó foglalkoztatását, ismételt foglalkoztatását az általa végzett munka mennyisége, minősége határozza meg alapvetően. Aki végzettségéhez, képességeihez mérten folyamatosan alulteljesít, munkához való hozzá állása kifogásolható, nem részesülhet olyan esélyben a foglalkoztatásban, mint az aki munkáját a tőle elvárható szinten végzi.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A mai pályakezdők már valamennyien rendelkeznek alapvető digitális ismeretekkel. A középkorúak és idősebbek részére számtalan képzési lehetőség áll rendelkezésre tudásuk megszerzéséhez, bővítéséhez.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása gyakori. A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal időskorúak járadékát, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, alapösszegű, kiemelt vagy emelt összegű ápolási díjat, míg a képviselő-testület települési támogatást állapít meg. Ezek a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások.

A korábban jegyzői hatáskörbe tartozó aktív korúak ellátása 2015. március 1-től a járási hivatalok hatáskörébe került. A változások elsődleges célja a segélyekkel való visszaélések radikális csökkentése. Az önkormányzatok a települési támogatás iránti kérelmek elbírálásánál rálátnak az elesett emberek valós helyzetére.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély valamint költségterítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, legfeljebb 200.000 Ft bruttó összegig havonta. Az álláskeresői járadékban részesülők számáról a 3.3.1. számú táblázat tartalmaz részletes adatokat.

Az elmúlt években szociális kérelemként iktatott iratok száma elenyésző volt a korábbi évek gyakorlatához viszonyítva. Ez nem jelenti azt, hogy megszűntek volna a családok problémái. Rendkívül indokolt esetben (többnyire súlyos egészségi problémák miatt) állapít meg települési támogatást a polgármester átruházott hatáskörben.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	137	10,19%	13	9,49%
2016	97	7,11%	10	10,31%
2017	109	8,19%	14	12,84%
2018	89	6,69%	13	14,61%
2019	44	3,24%	11	25,00%
2020	55	-	12	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	55	40,15%	n.a.	-	68	49,64%
2016	30	30,93%	n.a.	-	40	41,24%
2017	41	37,61%	64	59,15%	55	50,46%
2018	29	32,58%	56	62,67%	42	47,19%
2019	13	29,55%	49	112,32%	24	54,55%
2020	13	-	29	-	25	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	4
2018	4
2019	2
2020	5

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	664	1	2	33,89%	62,95%	89,46%
2016	665	1	2	33,83%	73,98%	90,83%
2017	666	1	2	33,78%	74,17%	90,84%
2018	666	1	n.a.	33,78%	77,18%	91,44%
2019	666	1	n.a.	33,78%	78,38%	90,99%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat bérlakás állománnyal nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat szociális célú lakásállománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A településen élő szegény sorsú családok lakhatási körülményei megfelelőek, kielégítőek. Sem hajléktalan család sem hajléktalan személy nem él a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociálisan rászorulóknak esetében helyi lakhatási támogatási rendszer működik. A havonta történő természetbeni ellátással csökken a lakások villamos energia kiadásának mértéke. Az elmúlt években a közüzemi szolgáltató egyre több előre fizető mérőt szerelt fel a lakosság körében. Pontos adatokkal nem rendelkezünk, mert a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adóssághálóról.

A lakhatási támogatás jövedelemfüggő és vagyonyilatkozathoz kötött havi természetbeni ellátás. A feltételek megélése esetén állapítható meg.

Az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatását az utóbbi években egyre kevesebben igénylik. A maximum 200.000 FT kamatmentes hitel összege évek óta nem változott. Az építkezések száma elenyésző, a lakásvásárlás (használt lakás) a központi családpolitikai intézkedések eredményeként a településen is fellendült.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	302	1
2018	271	1
2019	234	1
2020	150	221

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, a lakossági adóssághálóról folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok az alacsony jövedelmű családok, nagycsaládosok, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és a súlyos betegséggel küzdő családok.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település minden háztartása részére biztosított a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakáshálóról állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

A településen nincs olyan szegregátumnak minősülő terület, amely egybetartozó, földrajzilag elhatárolható a település többi részétől. Nincsenek olyan utcák, területrészek, ahol alacsony iskolai végzettségű munkajövedelemmel nem rendelkező lakosok aránya meghatározó lenne.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A településen nincs telepen élő lakosság.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A településen nincsenek szegregációval veszélyeztetett területek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A település lakosai az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások többségét helyben, míg más részét a közeli Kisvárdai városban érik el. Az egészségügyi szakellátást a Szent Damján Görögkatolikus Kórház biztosítja.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy a népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív-és érrendszeri elváltozások, az előző évek viszonylatában emelkedett. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (vérnyomás, szívbetegség, anyagcsere, cukorbetegség, daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladásos állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi alapellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- egészségügyi ellátás.

Településünk egy háziorvosi és Nyírtass településsel 1 fogorvosi körzetet alkot. A védőnői szolgálat működési területe a település közigazgatási területe.

A háziorvosi, fogorvosi ellátás és a védőnői szolgálat részére új alapellátási komplexum építésébe kezdett az önkormányzat 2018 tavaszán.

Az új egészségügyi centrum 2019 őszére teljes egészében elkészült, a szolgálatok 2020-ban birtokba vették az új létesítményt.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	1	98	n.a.
2016	1	0	0	1	118	n.a.
2017	1	0	0	1	n.a.	31
2018	1	0	0	1	n.a.	36
2019	1	0	0	1	n.a.	28
2020	1	0	0	1	111	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a lakosság számára hozzáférhetők. A prevenció tevékenységet leghatékonyabban a védőnői szolgálat, a háziorvosi, a fogorvosi szolgálat biztosítja.

A szűrések a legvesélyeztetettebb körben életkor és nem által vagy szociális viszonyok miatt veszélyeztetettek körében kell, hogy kiemelt figyelmet kapjanak.

A rendszeres szűrések közül a mammográfiás és a tüdőszűrés zajlik szervezeten a településen évek óta.

Az egyéb szűrések egyéni kezdeményezésre érhetők el a kistérségi kórházban.

Településünkön a prevenció és szűrőprogramnak az említett szűréseken kívül nincs hagyománya. Fontos lenne e programok keretében az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítása, főként a gyermekek, idősek illetve a magas kockázatú célcsoportoknál.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön az óvodában és az iskolában egyéni fejlesztési felkészítés zajlik, melynek keretében a fejlesztést igénylő gyermekekkel a Kistérségi Pedagógia Szakszolgálat munkatársai foglalkoznak helyben heti rendszerességgel.

A gyulai lakosok részére a Gyulai Egyházmegye Kisvárda településen biztosítja a fogyatékos személyek nappali ellátását, ahol képességeiknek és készségeiknek megfelelő napirendben zajlik a foglalkoztatásuk.

A felnőtt lakosság a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz a Kistérségi Szent Damján Görögkatolikus Kórházban fér hozzá.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a köznevelési intézményekben, az idősek otthonában, a szociális és felnőtt étkeztetésben szervezi a közétkeztetést az önkormányzati konyha működtetésével.

A jelenlegi étrend megfelel a fogyasztók elvárásainak. Az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenítése egy új kihívás és feladat az önkormányzat számára.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az Önkormányzat sportlétesítmény hálózata folyamatosan bővült, mára már korszerű és modern sportlétesítmények állnak rendelkezésre: sportcsarnok, sportpályák, kézi és röplabda pályák, uszoda, sport és szabadidő centrum. A Községi Sportegyesület a labdarúgás rajongói részére biztosítja önkormányzati támogatással a szabadidős eseményeket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz biztosított az állampolgárok egyenlő esélyű hozzáférése. Igény esetén lehetősége van a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, fogyatékosok nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, családi bölcsőde, játszótér igénybevétele.

A szociális ellátások és szolgáltatások összehangoltan működnek, lefedik a szociális szükségleteket. A házi segítségnyújtási tevékenységet a református egyház is végzi a településen a rászorulókat részére.

A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteltetését. A személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség biztosításának feltételeit.

A gyulaházi lakosok részére elérhető a támogató szolgáltatás is, melyet a Kisvárdai Megoldás Közhasznú Egyesület biztosít.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünk közelében nem ismert ilyen jellegű szolgáltatáshoz való hozzáférési lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozással, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei a szomszéd közösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, könyvtár, mint közösségi színtér.

Településünk mára számtalan helyi értékkel rendelkezik, a lakosság többsége lokálpatrióta. A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	1	678	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A település közösségi életét a békés egymás mellett élés, az együtt élés jellemzi. Etnikai konfliktusok nincsenek, a roma lakosság szinte 100%-a teljes egészében integrálódott mind lakhatás mind közösségi élet szempontjából a lakossághoz.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A helyi közösségi élet megjelenési formái a köznevelési intézmények által szervezett jótékonyági bálók, egyházi, sport bál, adománygyűjtés, idősök köszöntése, sportrendezvények, falunapi rendezvények, oktatási intézmények kulturális rendezvényei, ünnepei.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünkön csak roma nemzetiségű lakosok élnek.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Időszakos jelleggel amatőr hagyományápoló csoportok működnek a zene és a néptánc területén.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2014. óta működik roma nemzetiségi önkormányzat. Az önkormányzat működése során igyekszik pozitívan befolyásolni, segíteni a roma családok mindennapi életét. Természetbeni támogatást nyújtanak lehetőségeikhez mérten, hagyományápoló rendezvényt szerveznek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A korábban beazonosított problémák aktualitása, időszerűsége továbbra is fennáll. A közfoglalkoztatáson túl – mely jelentős mértékű – nem sikerült helyi foglalkoztatási lehetőséget teremteni. A hátrányos helyzetű családok sorsában nem történt javulás, gazdasági-társadalmi helyzetük nem változott. Az egészségi állapot minőségének javulása nem történt meg.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka a nem rendszeres munkavégzés, az alacsony munkabér jövedelmek, szociális ellátások. E jövedelmek nem megfelelő beosztása.	Családsegítő szolgáltatás szélesebb körre történő kiterjesztése. Életvezetési tanácsadás, a rossz gyakorlatok megszüntetéséhez segítségnyújtás.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése térségi szinten.
A mélyszegénységben élők, a roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Az oktatás, a foglalkoztatás, a szociális és egészségügyi területre egyszerre kiterjedő, átfogó problémakezelési megoldások, segítségnyújtás vezethet eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű, szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Községi szociális munka erősítése, szervezése.
A településen élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is. Annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokra való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezi.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.) határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A település lakosságának mintegy 21%-a 18 év alatti gyermek. Általánosságban megállapítható, hogy a gyermekek száma a településen évről évre csökken. A csökkenés oka alapvetően a kevés születésszám. 2018-ban 16, 2019-ben 18, 2020-ban 20, 2021-ben 16 gyermek született. Mindez aggodalomra ad okot, hisz a korábbi párhuzamos általános iskolai osztályok helyett mára egy önálló osztály indításának az esélyei is kétségesek. Míg kb. 15 éve az általános iskolások létszáma megközelítette a 300 főt, ma a létszám 130 fő alatti, az akkori 4 óvodai csoport helyett mára 2 csoport működik.

4.1. számú táblázat - Gyermekek népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	975	1 012	1987	49,07%	50,93%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			60	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	129	147	276	6,49%	7,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	38	41	79	1,91%	2,06%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A településen élő gyermekek mintegy 4%-a veszélyeztetett, akiknek 1/3-a védelembe vétel alá kerül, mivel családjukban olyan problémák jelennek meg, amelyeket a család maga, segítség nélkül nem képes megoldani.

A gyermekvédelmi helyi ellátórendszer a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A prevenciók tevékenység széles körű, hisz a köznevelési, egészségügyi, szociális, sport intézményhálózaton keresztül valósul meg, az ágazatok együttműködésén alapul. A településünkön a gyermekvédelmi alape ellátás kiépült, jól működik, a preventív gyermekvédelem minden gyermekkel foglalkozó intézményben, azok szakmai programjában jelen van.

A veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó, mely a veszélyeztetett gyermekek 80-90%-ánál veszélyeztetettségi ok. Egyéb okok a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya, a család kifogásolható életmódja, a család szétesése.

A gyermekek 6 %-a halmozottan hátrányos helyzetű, 12 %-a hátrányos helyzetű. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXL. törvény (Gyvt.) fogalmkörébe bekerült 2013.

szeptember 1-től a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet meghatározása. Ezen időponttól megváltozott a fogalmak jelentése, szabályozása. /Korábban hátrányos helyzetű volt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki szüleinek legmagasabb iskolai végzettsége az általános iskola 8 osztálya volt./

A Gyvt. új 67/A. §-a alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha mindkét szülőről a gyermekét egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága megállapítható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor, azaz ha valamelyik szülő aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei megállapíthatók (szegregátumban lévő szükséglakás) ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyerek, aki esetében az előző a) b) c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozási ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A fogyatékossgal élő gyermekek száma, aránya a településen növekedést nem mutat.

Jellemző fogyatékossgok: enyhe értelmi fogyatékossg, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia (SNI). A BTMN-es gyermekek (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő) száma sem mutat növekedést. A szegénységben élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagos szegény sorsú családokénál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családoké.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	3	19
2017	2	17
2018	11	15
2019	2	19
2020	2	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma 5 év átlagában csökkenést mutat. Ez nem jelenti a korábban nehéz helyzetben élő családok sorsának jobbra fordulását, csupán követi a csökkenő gyermekszámot. A gyermekek 30%-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, vagyis családjuk egy főre jutó havi jövedelme a nyugdíjminimum 135%-a, egyedülálló szülő vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén 145%-a alatt van és vagyonuk nincs.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	199
2018	179
2019	146
2020	125

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jelenti bizonyos természetbeni ellátásokra való jogosultságot – étkeztetés, tankönyv – illetve évente kétszer egyösszegű támogatásra való jogosultságot.

Az egyösszegű támogatás a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermek esetén 6.000 Ft/gyerek, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetén 6.500 Ft/gyerek, 2012. október 1-től utalvány formájában illeti meg a jogosultakat. 2019 július 10-től az évi két alkalommal adható támogatás pénzbeli ellátásként illeti meg a jogosultakat. A települési támogatást pénzbeli ellátásként egyedi kérelem alapján állapítja meg a polgármester átruházott hatáskörében. Az elbírálás során csak a nehéz élethelyzetbe került családok részére állapít meg támogatást.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	19	20	39
2016	19	17	36
2017	15	16	31
2018	12	12	24
2019	14	13	27
2020	14	13	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges táplálkozás. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges ételhez. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményi keretek között zajló közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek térítésmentesen jutnak étkezéshez. A térítésmentes étkezésre nem jogosult gyermekek a normatív kedvezményen túl még 20%-os önkormányzati támogatásban is részesülnek. A normatív kedvezményre nem jogosult gyermekek is részesülnek az önkormányzati támogatásban.

Az étkeztetésben részesülő gyermekek 76%-a étkezik kedvezményesen, azaz térítésmentesen vagy 50+20%-os kedvezménnyel. A 24% az önkormányzati kedvezményt kapja.

Több éve zajlik a településen nyári szociális gyermekétkeztetés. 2019-ben 80, 2020-ban 60, 2021-ben 60 fő gyermek étkeztetése zajlott a tanév befejezését követő első munkanaptól a vakáció utolsó munkanapjáig. A nyári gyermekétkeztetésre fordított összegek jelentősek melyre az állami forrás biztosított.

A jogszabály –gyermekvédelmi törvény- 2016.január 1.-től vezette be a szünidei gyermekétkeztetést mely a nyári étkeztetés mellett az őszi, téli és tavaszi szünetben is biztosítja a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ingyenes étkeztetését. A szünidei étkezés központi állami forrásból finanszírozott.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

A településen nem élnek külföldi állampolgárságú gyermekek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen nincsenek ilyen családok.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem élnek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen évtizedek óta önálló védőnői körzet működik. A védőnőhöz tartozik a 0-7 éves korosztály egészségi állapotának, fejlődésének figyelemmel kísérése. A védőnőhöz a családlátogatás, terhes tanácsadás alkalmával a kisgyermekes anyukák, várandós kismamák fordulnak problémáikkal. Sokszor elég egy beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az általános iskolás korosztály körében érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	67	67
2016	1	71	71
2017	1	66	66
2018	1	71	71
2019	1	74	74
2020	1	74	74

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen házi gyermekorvosi ellátás nem működik. Gyermekorvos a közeli Kisvárdai városban érhető el. Gyermek szakorvosi ellátáshoz szintén Kisvárdán juthatnak hozzá az igénybevevők.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	0	n.a
2016	1	0	0	0	n.a
2017	1	0	0	0	n.a
2018	1	0	0	0	n.a
2019	1	0	0	0	n.a
2020	1	0	0	0	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok.

A 0-7 éves korú gyermekek speciális ellátási igényeinek megfelelő ellátás (fejlesztő felkészítés, logopédia tanácsadás) biztosítva van, a kisvárdai Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei heti rendszerességgel járnak a településre.

A speciális egészségügyi, szociális ellátáshoz a közeli Kisvárdai városban juthatnak hozzá a rászoruló.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgáltatást az Idősek Ápoló-Gondozó Otthonánál foglalkoztatott egy fő szociális munkás látja el a településen, főállásban, osztott munkakörben a családsegítéssel összekapcsolva. E feladatot a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó Szabolcsbáka és Anarcs településeken is végzi. A családgondozó a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást. Közreműködik a védelemben vételi eljárásban, annak felülvizsgálatában. Gondozza az alapellátásban vont és védelemben vett gyermekeket, családjukat.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen élő gyermekek napközbeni ellátása a közeli Kisvárdai városban biztosított. Az alternatív napközbeni ellátás (játszóház) és a bölcsőde társulásban történő részvétellel és ellátási szerződéssel biztosított.

f) gyermekvédelem

A gyermekvédelem középpontjában a meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer a prevenciós munka első számú eszköze. A gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, részt vesz benne minden olyan intézmény, hatóság, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. A tagok együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják. A jelzések száma évente 10-12, többnyire az oktatási intézményekből érkezik.

A jelzőrendszer tagjai egy-egy ügy, eset kapcsán esetkonferenciát tarthatnak, szakmaközi megbeszélést folytathatnak az érintettek részvételével. Ezek során a konkrét problémára keresik a megoldást a családtagokkal. Szakmaközi megbeszélésre évente 5-6 alkalommal kerül sor.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a gyermekek átmeneti gondozása, mely helyettes szülőnél történő elhelyezéssel valósulhat meg. Az önkormányzat az ellátást a kisvárdai Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás útján biztosítja. Átmeneti elhelyezésre az utóbbi években sajnos egyre gyakrabban szükség van.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport és szabadidős programok szervezése az oktatási, nevelési intézmények keretein belül történik. A településen nincsenek szervezett szünidei programok, azok iránt nem merült fel igény. A tanuszoda, a sportpályák, a sport és szabadidős centrum nyitva tartási időben egész nyáron várja az igénybevevőket.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Az intézményi és szünidei szociális gyermekétkeztetés községi helyzete a 4.1 d) pontnál bemutatásra került.

A hétvégi étkeztetés megszervezésére ez ideig nem került sor. Az általános iskola tanulói 2012-ig ingyenes tankönyvellátásban részesültek. Az állami normatívát az önkormányzat egészítette ki annak érdekében, hogy minden tanuló térítésmentesen jusson hozzá a tankönyvekhez. 2019. márciusában a helyi szociális rendeletbe beépítésre került a tanévkezdési támogatás. Így 2019-től tanévkezdési támogatás került kifizetésre a tanulók részére. Egyedi kérelem benyújtása esetén települési támogatást állapít meg a polgármester.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
Nincsenek ilyen elkülönített programok.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs olyan helyi adat, mely a hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértését állapítaná meg a településen.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az ellátórendszerek keretein belül hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nem működnek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet definícióját tartalmazza a 4.1 a) pont.

A sajátos nevelésű igényű (SNI) gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők csoportja.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTMN) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd. Közösségbe való beilleszkedése, személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A településen működő általános iskolában 131 tanulóból 4 gyermek SNI, 10 gyermek BTMN-el küzdő. Az önkormányzati óvodában 55 óvodásból 1 fő SNI-s, BTMN-es gyermek nincs.

E tanulók esetében a HH valamint a HHH gyermekek integrált nevelése, oktatása valósul meg az oktatási intézményben.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	56	25	44,64%
2016	57	24	42,11%
2017	46	20	43,48%
2018	45	17	37,78%
2019	49	12	24,49%
2020	52	16	30,76%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	156	80	51,28%
2016	149	78	52,35%
2017	132	64	48,48%
2018	127	53	41,73%
2019	116	26	22,41%
2020	129	30	23,25%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)
	fő	fő
2015	n.a.	n.a.
2016	90	95
2017	87	81
2018	73	65
2019	48	80
2020	29	80

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A helyi általános iskolában, mint óraadó szakember 1 fő logopédus heti 2 órában végez kiegészítő szolgáltatást.

Az óvodában 1 fő logopédus szakember heti 2 órában végez kiegészítő szolgáltatást.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	52	3	80	1	56	0	n.a.	19
2016	68	3	80	1	57	0	n.a.	19
2017	68	2	50	1	48	0	n.a.	23
2018	69	2	50	1	45	0	n.a.	23
2019	76	2	50	1	49	0	n.a.	25
2020	69	2	50	1	n.a.	0	n.a.	n.a.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	8	1	20	
2015/2016	0	8	1	19	2,56%
2016/2017	0	8	1	17	3,36%
2017/2018	0	8	1	16	4,55%
2018/2019	0	7	1	17	5,51%
2019/2020	0	n.a.	1	n.a.	6,03%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	22
2015/2016	18
2016/2017	29
2017/2018	21
2018/2019	14
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A település óvodájában, iskolájában nincs hátrányos megkülönböztetés vagy jogellenes elkülönítés. Az önkormányzattal szemben az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a hátrányos megkülönböztetés miatt szankció megállapítására nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen egy óvoda és egy iskola működik.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az általános iskolában a korábban működő Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszer (IPR) jelenleg nem működik. A rendszer a HH, a HHH, illetve a SNI tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatását, fejlődésének elősegítését, tanulási, tovább tanulási esélyének kiegyenlítését segítette. Heti 10-12 órában szakkörök működnek (magyar, angol, sport, matematika, robotika stb.) Az óvodában az óvodai fejlesztő program keretében személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program zajlik (tánc, kézműves foglalkozás, fitt-ball).

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0		n.a.
2016	0	0		128
2017	0	0		110
2018	0	0		85
2019	0	0		80
2020	0	0		60

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.	Programok szervezése, jelzőrendszer erősítése.
Szegénységben élő tehetséges gyermekek tehetséggondozási feltételeinek megteremtése.	Önkormányzati támogatás kidolgozása, bevezetése. Alapítványi támogatás lehetőségének megteremtése a Gyulaháza Múltjáért és Jövőjéért Alapítvány keretében, forrásaiból.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal, információval rendelkezik a célcsoport és problémái tekintetében.

A demográfiai és egyéb adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 50,93%-a nő, (1012 fő)
- a női lakosság 63%-a 19-65 éves, tehát aktív korú, (647 fő)
- a közfoglalkoztatásban résztvevők közül a nők aránya: 70%
- családsegítést igénybe vevők közül a nők aránya: 98%

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten majdnem azonos, minimálisan magasabb a nők aránya. Ettől függetlenül is megállapítható – az idősebb korosztályt vizsgálva – hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

Településünkön a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

- 2018-ban az aktív korú nők 7,27%-a volt álláskereső,
- 2019-ben az aktív korú nők 3,67%-a volt álláskereső.

A nem szerinti megoszlásban a férfi munkanélküliek aránya kevesebb, mint a női munkanélküliek aránya.

Általános tapasztalatok alapján a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- az 50-55 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatását, munkaerő piaci helyzetét jelentősen befolyásolja, rontja a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás. Annak a nőnek, aki családalapítást követően, gyermekei felnevelése után esetlegesen alacsony iskolai végzettséggel szeretne elhelyezkedni, rosszabbak az esélyei. A családalapítást megelőzően is dolgozó, kisgyermek(e)i mellett tanulmányokat folytató, képzést vállaló nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyei jók. Ezek a nők viszont kénytelenek sokkal hamarabb munkába állni és gyermekeik elhelyezését valamilyen formában megoldani.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az alacsony iskolai végzettségű nők körében többnyire azok keresik és vállalják a foglalkoztatást segítő és képzési programokban történő részvételt, akiknek már nincsenek kicsi gyermekeik, főállású anyai státuszuk megszűnt.

Általános tapasztalat, hogy minden típusú képzést vállalnak – ha képzési támogatásban részesülnek azért, ha térítésmentes a képzés azért – függetlenül attól, hogy segíti-e az későbbi elhelyezkedésüket környezetükben, vagy nem.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedését segítik a közmunkaprogramok.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzat és intézményei munkáltatóként eleget tesznek az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. Az önkormányzatnak nincs adata a foglalkoztatás területén tett esetleges hátrányos megkülönböztetésekről.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férflak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	9,59%	9,05%	9,32%
2016	6,89%	6,44%	6,67%
2017	7,45%	7,62%	7,54%
2018	5,17%	7,27%	6,22%
2019	2,55%	3,67%	3,11%
2020	n.a	n.a	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	59,85%	53,66%
2016	54,64%	47,17%
2017	55,96%	47,54%
2018	43,82%	46,15%
2019	63,64%	60,71%
2020	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	137	28
2016	97	13
2017	109	11
2018	89	11
2019	44	3
2020	55	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A 2,5 év feletti gyermekek napközbeni ellátását, elhelyezését a községi óvoda biztosítja, mely minden igényt ki tud elégíteni. A településen a bölcsődei ellátás nem megoldott, azt a közeli Kisvárdai városban vehetik igénybe a szülők.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	67	67
2016	1	71	71
2017	1	66	66
2018	1	71	71
2019	1	74	74
2020	1	74	74

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya-és gyermekgondozás a védőnő szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik beszélgetések, családlátogatások formájában. Szükség szerint segítséget nyújt a családi-szociális juttatások megismerésében és a nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása az általános iskolában megkezdődik.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak nagy része a családon belül marad, hisz ezek többsége felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, rendőrségi tevékenység eredményeként a jelzőrendszeren keresztül derülhet fény ezekre az esetekre. Ma már egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova forduljanak segítségért. A hivatalból problémát észlelő személy felelőssége nagy, de csak akkor lehet eredményt elérni ezen a területen, ha maga az erőszakot elszenvedő együttműködő.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen krízishelyzetbe került nők, gyermekek elhelyezésében a gyermekjóléti feladatokat ellátó családgondozó szerepe nagy. A súlyos probléma beálltakor, igény esetén megkeresi azt a szervezetet, ahol az anya és gyermeke(i), a család átmeneti elhelyezést kaphat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a férfiak szerepvállalása a meghatározó. Míg korábban több nő is vállalt közéleti szerepet (képviselőség), mára ez nem jellemző. A helyi kulturális tevékenységekben jelentősebb a nők szerepe.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő sokgyermekes, a gyermeküket egyedül nevelő anyák, az 50-55 év feletti nők hátrányos helyzetben vannak a munkavállalás terén.

A munkanélküliség aránya a nők körében magasabb.

Az önkormányzat által szervezett közmunkaprogramok, közfoglalkoztatás során a munkaerő kiválasztásakor figyelembe vételre kerülnek a családi körülmények, az eltartottak száma, a kor és elhelyezkedési esélyek.

A gyermek születését követően otthon maradó nő mentális helyzetének figyelemmel kísérésében fokozott szerepet vállal a védőnő, aki szoros, személyes kapcsolatot tart fenn az anyákkal.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb, mint a férfiak esetében.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradók által kedvezményesen igénybe vehető, új, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, több gyermeket nevelő család esetén a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
Nők körében szervezett közösségek hiánya.	Generációk közötti programok szervezése, hagyományápolás, hagyományőrzés.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A település 65 éven felüli lakossága a népesség 13%-a, 256 fő. Az idősekre vonatkozóan jellemző demográfiai adatok:

- növekszik az átlagéletkor, az idősek száma évről-évre minimálisan, de emelkedik,
- a nők hosszabb élettartamúak, több az egyedül élő özvegyasszony, mint a férfi,
- korban előre haladva csökken a házasság és növekszik az özvegyek aránya, ezzel nő az egyedül élők száma is.

A településen minden időskorú személy rendelkezik valamilyen pénzbeli ellátással, ellátatlan idősről nincs tudomásunk.

Az időskorban jellemző szervi megbetegedések mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember magánya, izolálódása, szellemi és fizikai hanyatlása, önellátási képességének beszűkülése sokuknál okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemzően a betegségek együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az időskori demencia.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	261	288	90,63%
2016	271	287	94,43%
2017	267	283	94,35%
2018	269	276	97,46%
2019	267	261	102,30%
2020	270	264	102,27%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	189	259	448
2016	185	257	442
2017	170	256	426
2018	157	256	413
2019	162	243	405
2020	165	245	410

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	5	n.a.	103	114	4	49	n.a.
2016	5	n.a.	101	120	3	42	n.a.
2017	4	n.a.	97	126	3	42	5
2018	4	n.a.	88	138	1	39	5
2019	3	1	91	134	1	33	5
2020	4	1	91	138	1	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok többsége már nem keres és nem vállal munkát. Pedig a munkaerő piacon az utóbbi évben megjelent az igény a foglalkoztatásukra. A 60 év feletti körében magasabb a munkanélküliség, mint a fiatalabb korosztályoknál.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	137	97	109	89	44	0
41-45 év (TS 042)	Fő	19	11	9	12	5	n.a.
	%	13,87%	11,34%	8,26%	13,48%	11,36%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	14	6	14	11	6	n.a.
	%	10,22%	6,19%	12,84%	12,36%	13,64%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	14	11	17	7	3	n.a.
	%	10,22%	11,34%	15,60%	7,87%	6,82%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	7	5	9	7	5	n.a.
	%	5,11%	5,15%	8,26%	7,87%	11,36%	-
61 éves, vagy afelett (TS 046)	Fő	n.a.	2	2	1	8	n.a.
	%	-	2,06%	1,83%	1,12%	18,18%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor élethosszig tartó tanulás, idősok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az idősok képzésére, közintézményekben történő foglalkoztatására igény nincs.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Idősok foglalkoztatása nem valósul meg a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A település idősok részére helyben biztosított az egészségügyi alapellátás (házi orvos, fogorvos), a közeli Kisvárdai városban az egészségügyi szakellátás.

Szociális alapszolgáltatás, mely az idősoket érinti a házi szociális gondozás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A házi gondozást a településen az önkormányzat mellett a református egyház is végzi, mondhatjuk, hogy a terület maximálisan lefedett, nincs ellátatlan idős ember.

1995 óta működik a településen az idősok ápoló-gondozó otthona, mely a település idősok mellett más település lakosai részére is biztosít szakellátást. Az intézmény 50 férőhelyes, mely az idősokorúak mellett a demens idősok részére is ellátást nyújt. Az intézmény alapellátásként biztosítja a szociális étkezést a koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk miatt, önmagukról napi egyszeri meleg étkezéssel gondoskodni nem tudók részére. Alapellátásként biztosítja továbbá a házi segítségnyújtást is. Az étkeztetést biztosítja a településen a református egyház is.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	189	259	448
2016	185	257	442
2017	170	256	426
2018	157	256	413
2019	162	243	405
2020	165	245	410

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	261	0	107	82
2016	271	0	107	80
2017	267	0	101	89
2018	269	0	101	94
2019	267	0	99	93
2020	270	0	81	89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az iskolai és községi könyvtár a település központjában található és minden községi idős ember számára is elérhető.

c) idősök informatikai jártassága

A településen nem áll rendelkezésre adat az idősök informatikai jártasságára vonatkozóan. Az idős korosztály részéről nem merült fel igény az informatikai ismeretek megszerzése iránt.

d) a generációk közötti programok.

Az idősök nappali ellátásának biztosítása keretében lehetőség lenne az idős és még mozgásképes emberek részére programok, foglalkoztatás szervezésére. Igény hiányában ez az ellátás a településen nem működik.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan programok, melyek az idősök igényeinek kielégítését szolgálnák. Az önkormányzat hagyományosan minden év decemberében köszönti a település időskorú lakosságát (60 éven felülieket).

E rendezvényen a köszöntés mellett kulturális műsorban, vendéglátásban és csekély ajándékban is részesülnek az érintettek. Az idősök részvételi aránya 50-60%-os.

A településen 2017-ben kiépítésre került a térfigyelő kamera rendszer mely által az egyedül élő idős emberek is nagyobb biztonságban érezhetik magukat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Olyan szociális, kulturális programok szervezése, melyek megakadályozzák az elmagányosodást, a gyors fizikai és szellemi leépülést.
Idősek körében nincs szervezett közösség.	Generációk közötti programok szervezése mely a települési hagyományok őrzésére épülhetne. (kézimunka, népdal, néptánc)

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7%-a. A fogyatékosok fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6%, látássérült 14,1%, értelmi fogyatékos 9,9%, hallássérült 10,5%, egyéb 21,6%. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Magas az egyéb, pontosan meg nem határozható fogyatékosokban szenvedők aránya.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan a településen nem állnak rendelkezésre adatok, sem a számuk, sem a lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetükre vonatkozóan.

A fogyatékkal élők és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Az egészséges emberek feladata, olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás, a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakozás területén is.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	50	66	116
2016	49	68	117
2017	43	62	105
2018	43	56	99
2019	43	51	94
2020	45	51	96

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. Bár a védett munkahelyet a központi költségvetés támogatásban részesíti, a munkáltatók többsége nem fogadja a fogyatékos embereket. Fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása a településen nem valósul meg.

A közeli Kisvárdai városban van olyan munkahely – kevés számban – ahol megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztatnak. A közfoglalkoztatási programok is az egészséges munkaerő foglalkoztatását tűzik ki célul.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékos személyek munkavállalását segítő szolgáltatás, támogatás nem működik a településen.

c, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem valósul meg a településen fogyatékos, megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérték érvényesítést.

Az önálló életvitelt segítő intézményi ellátás a településen nem működik, programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyeket megillető pénzbeli ellátási formák a fogyatékossgai támogatás, a rokkantsági járadék, a közlekedési kedvezmény. Természetbeni ellátás a parkolási igazolvány, a szociális alapszolgáltatások, a szakosított intézményi ellátások.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személyek az egészségügyi és rehabilitációs ellátásokat a közeli Kisvárdai város egészségügyi intézményeiben, Nyíregyháza városban érhetik el.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Valamennyi közszolgáltatást nyújtó intézményünk fizikai akadálymentesítése megtörtént.

Új beruházás a jogszabályoknak megfelelő akadálymentesítéssel valósul meg.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés még néhány nem önkormányzati közszolgáltatást nyújtó épület esetében nem valósult meg.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati fenntartású munkahelyek akadálymentesek.

A nem önkormányzati munkahelyek akadálymentesítése terén is vannak még kötelezően elvégzendő feladatok.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település útjainak, járdáinak, közterületeinek akadálymentesítése terén is vannak elvégzendő feladatok.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek számára speciális helyi szolgáltatások nem működnek a településen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nem működnek.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nem működik a fogyatékossgal élők igényeinek kielégítését célzó program.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem ismert ilyen jellegű társadalmi probléma a településen.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek érdekében a környezet 100%-os akadálymentesítése /épületek, közterületek, járdák/	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése.
Fogyatékkal élőkre vonatkozó teljes körű adathiány.	Adathiány megszüntetésére felmérés szervezése az egyház bevonásával.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Szűrővizsgálatok	A településen élő népesség számára helyben nem biztosítottak a szűrővizsgálatok.
Szabadidő hasznos eltöltése	Szabadidős tevékenységek körének bővítése
Csapadékvíz elvezetés	Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen nem működnek olyan civil, érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések, melyek a HEP 5 célcsoportjával kapcsolatosan tevékenységet fejtenének ki. A református egyház az önkormányzat mellett ellát két szociális alapellátási feladatot a településen a házi gondozást és az étkeztetést.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházak nem kötöttek megállapodást az esélyegyenlőségi célcsoportok megsegítésére.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkóztatást segítő közös programok bemutatása

Gyulaháza település a Gyulaházai Közös Önkormányzati Hivatal székhelye. A Közös önkormányzati hivatal Gyulaháza, Szabolcsbáka és Anarcs községek alkotják. A településen működő Idősek-Ápoló Gondozó Otthona alapellátás keretében biztosítja az étkeztetést, a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást. Szakellátás keretében az idősek gondozását. A Nyíregyházi Egyházmegyével kötött ellátási szerződés útján biztosította lakosok számára a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az idős és demens betegek nappali ellátása, a fogyatékos személyek nappali ellátása, a bölcsőde. A kisvárdai székhelyű Szociális Társulás keretében biztosított a családi bölcsőde és a gyermekek átmeneti gondozása, a játszótér, a család és gyermekjóléti központ ellátásai. A feladat ellátás a partnerek megelégedésével valósul meg.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a roma családok irányába próbál természetbeni támogatást (élelmiszer-csomag) formájában időközönként segítséget nyújtani..

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Olyan civil szervezet nem működik a településen, mely esélyegyenlőségi tevékenységet fejtené ki.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem vesznek részt a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés elkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek. A módszer a személyes kapcsolattartás, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltérképezése, majd a program tervezet véleményezése.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az elfogadott dokumentum – papír alapon – hozzáférhető lesz az oktatási-szociális intézményekben, a községi könyvtárban és az önkormányzati hivatalban. Elektronikusan közzétételre kerül a község honlapján. HEP fórum nem működik.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka a nem rendszeres munkavégzés, az alacsony munkabér jövedelmek, szociális ellátások. E jövedelmek nem megfelelő beosztása.	Családsegítő szolgáltatás szélesebb körre történő kiterjesztése. Életvezetési tanácsadás, a rossz gyakorlatok megszüntetéséhez segítségnyújtás.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése térségi szinten.
	A mélyszegénységben élők, a roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Az oktatás, a foglalkoztatás, a szociális és egészségügyi területre egyszerre kiterjedő, átfogó problémakezelési megoldások, segítségnyújtás vezethet eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű, szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka erősítése, szervezése.
	A településen élő állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is. Annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokra való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezi.
Gyermekek	Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.	Programok szervezése, jelzőrendszer erősítése.
	Szegénységben élő tehetséges gyermekek tehetséggondozási feltételeinek megteremtése.	Önkormányzati támogatás kidolgozása, bevezetése. Alapítványi támogatás lehetőségének megteremtése a Gyulaháza Múltjáért és Jövőjéért Alapítvány keretében, forrásaiból.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Olyan szociális, kulturális programok szervezése, melyek megakadályozzák az elmagányosodást, a gyors fizikai és szellemi leépülést.

	Idősek körében szervezett közösségek megerősítése.	Generációk közötti programok szervezése, mely települési hagyományok őrzésére épülhetne (kézimunka, népdal, néptánc).
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb, mint a férfiak esetében.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradók által kedvezményesen igénybe vehető, új, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzési programok körét.
	A gyermekét egyedül nevelő, több gyermeket nevelő család esetén a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	Nők körében szervezett közösségek hiánya.	Generációk közötti programok szervezése, hagyományápolás, hagyományőrzés.
Fogyatékkal élő	Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinek érdekében a környezet 100%-os akadálymentesítése /épületek, közterületek, járdák/	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése.
	Fogyatékkal élőkre vonatkozó teljes körű adathiány.	Adathiány megszüntetésére felmérés szervezése az egyház bevonásával.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Szűrővizsgálatok	A településen élő népesség számára helyben nem biztosítottak a szűrővizsgálatok.
	Szabadidő hasznos eltöltése	Szabadidős tevékenységek körének bővítése
	Csapadékvíz elvezetés	Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása.

Jövőképünk

Jövőképünket kifejezik a HEP elején az értékeink, küldetésünk cím alatt megfogalmazott gondolatok, elvárások. Ezek szellemében kell végeznünk azt a nem könnyű munkát, mely által olyan településen élhetünk majd, ahol jó érzés élni olyan emberekkel, akik bár egyenként másak, de együtt egy egészet alkotunk.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) A BM útmutató alapján készített IT tábla.

Intézked és sorszám a	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódás a országos szakmapolitikai stratégiaikkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önk. közötti együttmű. megvalósuló intézk. esetében az együttmű. bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Szűrővizsgálatok	A településen élő népesség számára nem helyben biztosítottak a szűrővizsgálatok.	Betegségek megelőzése, szűrővizsgálatok helyi elvégzésének évenkénti megszervezése.	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Forrás felkutatása, igényfelmérés, évente legalább egy napon több féléle szűrővizsgálat megszervezése, lakosság tájékoztatása.	polgármester, jegyző	2024.12.31.	szűrővizsgálatok száma, résztvevők száma	szakemberek, eszközök helyszíni biztosítása, civilek bevonása, saját és pályázati forrás	Pályázat figyelés és vizsgálatok szervezése minden évben	Nem releváns
2	Szabadidő hasznos eltolítása	Szabadidős tevékenységek körének bővítése.	Ne a közösségi oldalak használata legyen az elsődleges szórakozási lehetőség.	Önkormányzat gazdasági programja.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Olyan közösségi tér kialakítása, ahol a kicsik és a nagyok megtalálják a számukra kedvező elfoglaltságot.	közösségi színtér dolgozója, iskola, óvoda vezetője	2024.12.31.	A korosztályokból mozgósítottak száma	Önkormányzati és pályázati	Pályázat figyelés és program szervezés minden évben.	Nem releváns
3	Csapadékvíz elvezetés	Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása.	A meglévő árok rendszer alkalmazása tétele a csapadékvíz elvezetésére.	Önkormányzat gazdasági programja.	Nemzeti Fejlesztés 2030.	Állapotfelmérés, forráskeresés, felújítás különösen belterületen, de külterületen	polgármester	2025.12.31.	A kiépített rendszer megfelelő működése.	Önkormányzati és pályázati	Karbantartással évente	Nem releváns

[illegible]

előadások szervezése.	kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.	jelzőrendszer erősítése.	tesztelési megvalósítását	Stratégia (2009–2024)	jelzőrendszer erősítése.	Jegyző	2025.12.31.	Anyagi támogatási rendszer életbe léptetése.	Önkormányzat i, alapítványi forrásból.	Saját forrásból alapítványi forrásból.	finanszírozható.
2	Hátránykompenzáló szabályozás kialakítása.	Szegénységben élő tehetséges gyermekek tehetséggondozási feltételeinek megteremtése.	Önkormányzati támogatás kidolgozása, bevezetése. Alapítványi támogatás lehetőségének megteremtése, A Gyulaháza Múltjáért és Jövőjéért Alapítvány keretében, forrásából.	Elősegíti a településfejlesztési céljait megvalósítását.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Tehetséggondozó programok indítása, helyi szabályok megalkotása..	2025.12.31.	Anyagi támogatási rendszer életbe léptetése.	Önkormányzat i, alapítványi forrásból.	Saját forrásból alapítványi forrásból.	Nem releváns

III. A nők esélyegyenlősége

1	Képzési programok körének bővítése.	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb, mint a férfiak esetében.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradókat által kedvezményesen igénybe vehető, új, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzési programok körét.	Elősegíti a településfejlesztési céljait megvalósítását.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Tanfolyamok, állásbörzék szervezése, munkahelyteremtés.	2026.12.31.	Női képzési programok indítása.	pályázati forrásból	Pályázati forrásból fenntartható.	Nem releváns
---	-------------------------------------	---	--	--	--	---	-------------	---------------------------------	---------------------	-----------------------------------	--------------

2	A gyermekét egyedül nevelő, több gyermeket nevelő család esetén a szegénység kockázata magas.	A gyermekét egyedül nevelő, több gyermeket nevelő család esetén a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során a célzott támogatások körének kialakítása.	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Igényfelmérés, támogatások célzott körhöz juttatása.	Jegyző	2025.12.31.	Egyedül nevelő családok életszínvonal romlásának megakadályozása.	Önkormányzat	Saját forrásból biztosítható.	Nem releváns
3	Női közösségek kialakítása.	Nők körében szervezett közösségek hiánya.	Generációk közötti programok szervezése, hagyományápolás, hagyományőrzés.	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Igényfelmérés, közös érdeklődésűek, generációk összehozása.	Védőnő polgármester jegyző	2025.12.31.	Nők részére szervezett programok száma.	Önkormányzat	Saját forrásból biztosítható.	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Szociális, kulturális szolgáltatások bővítése.	Magas az egyedül élő aránya.	Olyan szociális, kulturális programok szervezése, melyek megakadályozzák az elmagányosodást, a gyors fizikai és szellemi leépülést.	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Közösségi programok szervezése idős emberek számára.	Szociális intézmény vezető, közösségi szintű dolgozója	2024.12.31.	Programok száma.	önkormányzati	Saját forrásból minimálisan, pályázati forrásból fejleszthető.	Nem releváns
2	Idősprogramok szervezése.	Idősek körében szervezett közösségek megerősítése.	Generációk közötti programok szervezése,	Elősegíti a településfejlesztési célok megvalósítását.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-	Igényfelmérés, azonos érdeklődésűek összehozása.	Idősek Otthonának vezetője, közösségi szintű dolgozója	2024.12.31.	Programok száma.	Pályázati, önkormányzati	Saját forrásból fejleszthető.	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt ülésezik.

A Fórum üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,

- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Gyulaháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gyulaháza község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a .../2022.(...) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

a képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Gyulaháza, 2022. augusztus..

Bardi Béla László
polgármester